

[H. C. Toft.]

Det er derfor en økonomisk fejlinvestering af statens midler, en disposition med skatteborgernes penge, som intet har med forsvarelighed at gøre.

Det forslag, der er udarbejdet af den kommission, som har afgivet betænkning til landbrugsministeren vedrørende ændringer i statshusmandsloven og loven om udlån til statshusmandsbrug, og hvis flertal ministeren har fulgt ved fremsættelsen af de foreliggende lovforslag, fjerner nogle af de uhyrligheder, vi tidligere har fremhævet også her i folketinget, således f. eks. den urimeligt lange afdragstid og de mange forskellige formål, der kunne ydes lån til på forskellige afdragsbetingelser og med forskellige rentesatser. Alt dette skal nu afløses af et samlet lån med en afdragstid på 60 år. Det er mere enkelt, og det får jo da også en ende i modsætning til tidligere, da lån kunne løbe i op til 138 år. Jeg kunne i denne forbindelse godt stille det spørgsmål til den højtærede landbrugsminister: når man nu har samlet det hele i ét lån, således at den, der overtager ejendommen, kun har dette ene lån, hvorfor bibeholder man så dette, at man skiller lånet op i jordkøbslån, byggelån o. s. v.? Det ville da, skulle man mene, rent administrativt være en lettelse og tillige en besparelse, om man nu kun talte om ét lån, når afdrags- og rentevilkår skal være ens.

Ser vi på det tilskud, staten yder til et statshusmandsbrug, altså det beløb, staten giver som gave til den enkelte, der får et nyt brug efter de nye regler, er det opgjort til 16 900 kr.; det er altså den ene femtedel af lånet, som skal stå rentefrit og afdragsfrit i 60 år og være uopsigelig fra debtors side. Hertil skal imidlertid lægges driftstilskuddet for de første fem år, et beløb, som efter min mening vil dreje sig om ca. 4 000 kr.; jeg hørte før det ærede medlem hr. Carl Petersen gøre det op til et beløb på ca. 6 000 kr., men jeg vil holde mig til det beskedne tal, jeg selv er kommet til; herefter skulle tilskuddet til oprettelse af et statshusmandsbrug være ca. 21 000 kr. Men vil man foretage en sammenligning med tilskuddene og rentetabene fra den nugældende lov om udlån til statshusmandsbrug med det af regeringen nu foreslåede,

må man også regne rentetabet med i det beløb, som staten giver afkald på. Man kan ikke blot regne med, at den sidste femtedel af lånet, altså de 16 900 kr., det siger man farvel til, og så har staten ikke yderligere tab af den grund, for staten giver også afkald på renterne af dette beløb, og derfor må man, når man beregner tilskuddet, lægge dette rentetab til de 21 000 kr.

Da vi sidste år i udvalget vedrørende udlånsloven stillede landbrugsministeren spørgsmål om statens rentetab og tilskud til oprettelse af statshusmandsbrug, beregnede man i ministeriet også rentetabet på det rente- og afdragsfri lån på 11 400 kr., det lån, som blev eftergivet efter 20 års forløb. Det er derfor ikke rigtigt, når det fra visse sider er opgjort, at statens tilskud til brug, der oprettes efter det af ministeren fremsatte forslag, kun udgør 21 000 kr., altså de 16 900 kr. + de 4 000 kr. i driftstilskud i de første fem år. Hvis man sammenligner med det tilskud, staten efter den hidtil gældende lovgivning har givet på ca. 37 000 kr. på basis af en effektiv rente på $5\frac{2}{3}$ pct., når låneforholdet blev afbrudt efter 25 års forløb, så skal man tage dette rentetab med. Det vil med andre ord sige, at man skal medregne tabet af renten på $5\frac{2}{3}$ pct. af 16 900 kr. eller, for at tage det runde tal, 17 000 kr., som tilskuddet andrager i 25 år. Det giver et rentetab for staten på yderligere 24 000 kr., således at det tilskud, staten på den måde giver ved oprettelse af statshusmandsbrug, ifølge det, ministeren her foreslår, bliver på i alt 44 000 kr.

Det ærede medlem hr. Carl Petersen gav for et øjeblik siden udtryk for, at man ikke skulle være med til at oprette statshusmandsbrug på vilkår, der var anderledes end vilkårene for dem, der selv måtte etablere sig, eller var skabt på andre unge landmænds bekostning, og det ærede medlem nævnte et antal af ca. 6 000 nyetablerede. Det gør man efter min opfattelse i allerhøjeste grad ved på denne måde at give statstilskud, idet staten yder en gave på ca. 44 000 kr.

Efter de hidtil gældende ligningslove skulle det afdragsfri lån på 11 400 kr. beskattes, efterhånden som det blev eftergivet. Imidlertid har kommissionen henstillet til